

Nemes Nagy Ágnes:

Budai utca

Ez az utca budai.
Jól lehet itt játszani.
Vannak nála nagyobb utcák,
a mi utcánk bátyjai.

Ez az utca budai,
budai.
vannak nála kisebb utcák,
a mi utcánk hugai.

Hugai, bátyjai. —
gyerünk gyorsan játszani.

Szöllösi Zoltán:

Egy napi csend

Lekattintom a villanyt,
— mintha drót pattanna el,
szembenem fénye sokáig
karikázik a semmivel

Rág a szű — robbanó szikrák
Serceg a száraz hallgatás
A terjengő sötét tükröt érint
és felretten, mint a láng

Az éjszaka ablakmélyén
tízbehulló forint a Hold
— A szerencse barnuló mese
Arany és ólom összefolyt

Hárman élünk itt — Szívre
ejtve pihennek harcok és kezek
Főlöttem a csend ívet
faira akasztott fegyverek

Baka István:

.....nak

A mező Veronika-kendő:
töröld belé az arcodat!
Ne hitegesd magad, hogy e
földön más nyomod is marad.

S elég is ennyi. Im, öregszik
elfáradt arcoddal a rét,
s kirohad fogaid közül
a virágmag-keserűség.

Vadvízé simuló szemedre
majd féjkéreg-szemhéj tapad,
és pillaként verdes a náá a
tél nyugodt egei alatt.

A mező Veronika-kendő:
töröld meg veritékéző
arcod benne — magába oldja
maró emléked a jövő.

Tetőfedő működésemet hét sovány esz-
tendeje alatt sok száz padlást meg-
jártam. Meleg nyáridőben, távol az ott-
hontól, előfordult, hogy munkásszállás
híján a javításra fogott háztető padlá-
sán vettem magamnak ágyat. Lepedőül
újságpapír, vánkosló kenyeresztársnyám,
takaróul hétköznapokon viselt útikabá-
tom szolgált. A fáradtság feledtette desz-
kakemény fekhelyem kényelmetlenségét,
és eszméletlen álomba rántott. Álom-
ból a „vánkosomba” surrant egér nesze-
zése vert föl. Sötétbe meresztett, rémült
pillantásom egy vadászó macska világító
szempárjának infrasugaraival találkozott.
Hirtelen fölültem s izsákom tartalmát
— a hivatlan vendéggel együtt — kizu-
hintottam. A leskelő seszták villant, su-
hant és lecsapott az újtát kereső egérre.
Nyekkenés. Aztán a zsákmánnyal iszkoló
macska puha futásának zaja is elült.
„Lidérceimtől” megszabadultam ugyan,
de nem tudtam újra elaludni. Virradatig
tűnődtem a padláson, a padlásról. A sok
száz köbméternyi porral lepett, szárító-
kötelekkel szabdalni térben, képzelt lép-
teim nyomán cserép- és maltertörmelék
ropogott. Fejem fölött a pókhálószerű
szürke éjben porból voltak és reám pe-
regtek a csillagok. Szemem redőnyei mö-
gött a padlás zárt, szürke végtelenje
fel pattant és tiszta fehérre váltott. Téli
táj a képen. Kopasz, dérhálós, vonuló
fákkal. Talpam alatt ropogó hóval. Az
ég ólomszürke sátra alatt mozdulatlan
tárgyak hevernek szanaszét. Az ember
használati eszközei, hóval lepetten, a fel-
ismerhetőség határán. Havas tárgyak, fe-
hér a szürkességben idebenn. Poros tár-
gyak, szürke a szürkességben, kívül a sze-
memen. Ugyanaz a szürkesség az emléke-
zet vázsnain s a padlásvalóságban. S a
tárgyak is mintha ugyanazok lennének
a felismerhetőség határán odakünn és
idebenn.

TÁRGYAK

Mindenütt tárgyak. Lábon. Keréken.
Állva. Ülve. Fekve. Térdepelve. Némán.
Időtlenül. Holttá nyilvánítottan. Ime, a
holt tárgyak temetője. Országá. Felejtés
senkiföldje. Emlékezés aknamezeje. Az
emberi lét évadainak, kellékeinek mú-
zeuma. Ime, a padlás. Leigázott, elhasz-
nált, kifosztott, megbecstelenített tár-
gyak ég felé emelkedő, élőkől elhagyott
harctere. Vérről, verejtékről szerzett dol-
gok eldugott kiállítóterme. Ut visszafelé
az időben, az ember és a dolgok talál-
kozásának első jelentéséig. A bölcsőig.
Az emberállatka első börtönéig. Az ön-
tudatlan sírás és mosoly forrásvidékéig.

Sárándi József:

TÁRGYAK

A gyermekkosziban tett paradicsomi uta-
zásokig és tovább. — Babák jönnek
szembe. Az ember kicsinyített másai.
Rongyból. Kaucukból. Gumiból. Fából
valók. Jól öltözöttek és ruhátlanul. Mind-
annyian a gyerekek élettelen partnerei.
Agresszivitásuk kiszolgáltatottjai. A te-
hetetlenség vértelen vértanúi. Kéz-láb-
törzs-fej-nélküli torzók. És jönnek ólom-
katonák, gipszkatonák, huszárok szétvert
raiai, csaoattestei. 48-asok, 14-esek, a
más népekre uszított nemzeti érzés el-
idegenített tárgyi rekvizitumai. Jönnek a
gyerekkor elsüllyedt csatatereiről, s a po-
litikának hízelgő ipar futószalagáról.
Padlások tömegsírjaiba. Kis jelképek,
kis embereknek „nagy” hagyományokról.
Itt van a fátékfegyverek arzenálja. A
felöltött előleott kamaszok feltétel nél-
küli fegyverletételeinek színhelye. Hogy
a gyermekkor halhatatlan világának vég-
ső felosztása után. másféle fegyverekkel
másféle felosztásért lépjenek majd had-
ba, ha „hí a haza”. De itt vannak a já-
tékfegyverek árnyékában a kinőtt ese-
cesmóruháik. gyermek- és kamaszruhák,
ingecskek, kitérdelt és kiült-fénvesedett
fenekű nadrágcsokák, labdik, elkusbitolt
cipőcskek, szandálók. A növekedve vál-
tozó formák és formátlanóságok elhagyott,
szellős páncélzatai.

Itt lapulnak ormótlan ládákból és pa-
pírdobozokból az első betűk hieroglifáit
őrző írkák, iskoláskönyvek, újságok. Tol-
nai Világglapijának garmadáit, sárguló
fényképekkel, szerelmes levelekkel rejtő
kupertákkal, pubertáskori versekkel egy
fedél alatt. Egy fedél alatt a filléres
ponyvaregényekkel. Háborús kiadványok-
kal. Bennük az ölés, a kegyetlenség
gyönyöreinek leírásával. Ezek a sok-
műfajú metszetek szintén az emberről
maradtak fenn, aki diáksapkában és ka-
tonasapkában, iskolatáskával és porcsin-
zöld katonaládával rukkolt be a hazai
városok internátusaiba és kaszárnyába.
Az emberről, aki később Európa ország-
útjain vonult háborúba. Menetelt és me-
nekült az elvadult kontinens golyó-akna-
bomba szaggatta vérző testén.

Befejeződött a háború és eljött a só-
várgott béke. Tiszta lapokkal és tiszta
padlásokkal kezdett a történelem. Nem
kukoricázott gabonátlanodni a padlás.
Sőt, füstölthúsneműtlenedett is. A sza-
lonna és a zsírozó pedig habozás nélkül
olvadt a közösbbe. Helyükre paradicsom-

Czinke Ferenc rajza

talán, befőtlen üvegek vándoroltak,
tartalmas múltjukra emlékezve a kiüre-
sedett jelenben.

Majd jöttek a többiek is: az eladhatat-
lanságig avitt, dühöngő bútorok, törött
székek, agyonült fotelek, rokkant dívá-
nyok, szelmonok, az étkezés utáni alvások,
szeretkezések testszaglenyomataival,
magömléspecsét-vázlataival, kopott, sza-
kadozott kárpitokkal, kimerült rugókkal,
elhízott, percegő szúkkal. És jöttek a
megunt nippel, a kegyvesztett tintatar-
tók, a csorba vázák, s a divatjamúlt di-
vatlapok. Megalakult a lyukas gumicsiz-
mák, bakancsok exkluzív társasága. Va-
lamint a fenékben vállasodott, moly-
és penészte ruhák gazdaköre is. Jöttek a
villanytól száműzött olajmécsesek, pet-
róleumlámpák, a hangulatkejtő szeren-
csepattkóval, háziáldással, szentképekkel.
Jöttek a föltörekvő kredecnek, a magá-
nyos lócák, a bánatos stelázsiak, a meg-
öregedett kanapék, a hétrét görnyedt ga-
mók és vízholdó petrencék. És jöttek a
haldokló rozsdás szerszámok, az ember
megörökítő eszközei. Ereklék a mulan-
dóság gyógyíthatatlan sebeivel.

És még valami jött az ember előtt: a
nagy utazásra bekészített koporsó.
Benne, a forgács alatt pecsétés írás. Gaz-
dája csak önnön halála esetén bonthatja
föl.

Mindezeken vastagodik a hamuka, a
korom és a por örök barátsága, testvé-
risége. Mert „mik vogymuk, isa pur és
homu vogymuk...” stb.